

ชื่อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ทำจากต้นกกของกลุ่มทอเสื่อกกบ้านระกาศ หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านระกาศ
อำเภอบางป่อ จังหวัดสมุทรปราการ

ผู้วิจัย นางสาวปนัดดา พูนทองกลาง ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี อาจารย์ที่ปรึกษา (1) ผศ. ดร. นิศารัตน์ ศิลปเดช (2) ผศ. สุนันทา แก้วสุข
(3) ผศ. เก็จวดี นภารักษ์วงค์ ปีการศึกษา 2548 จำนวน 203 หน้า ISBN 974-15-2847-7 คำสำคัญ
ยุทธศาสตร์การพัฒนา ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากต้นกก กลุ่มอาชีพทอเสื่อกก

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ทำจากต้นกกของกลุ่มทอเสื่อกกบ้านระกาศ หมู่ที่ 4 ทดลองนำยุทธศาสตร์การพัฒนาที่กำหนดขึ้นไปสู่การแก้ปัญหาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ และเพื่อประเมินประสิทธิผลของยุทธศาสตร์การพัฒนา ประชากรกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการพัฒนา ได้แก่ สมาชิกกลุ่มทอเสื่อกกบ้านระกาศ หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านระกาศ อำเภอบางป่อ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 15 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย การสัมภาษณ์รายบุคคล การสนทนากลุ่ม การประชุมระดมความคิด การสังเกตผลิตภัณฑ์ การสังเกตพฤติกรรมการทำงานและกิจกรรมการบริหารจัดการของสมาชิกกลุ่มทอเสื่อกก การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีจัดระบบตามประเด็นสำคัญ ตามระบบเหตุผล ตามลำดับเวลา ทำการวิเคราะห์แบบสามเส้า และนำมาสังเคราะห์เชื่อมโยงให้สอดคล้องกันเพื่อตอบปัญหาการวิจัย

ผลการศึกษา พบว่า (1) กลุ่มเป้าหมายมีปัญหาการขาดความรู้และทักษะในการปรับปรุงพัฒนาผลิตภัณฑ์ การขาดแคลนเงินทุน และการบริหารจัดการกลุ่มยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนั้นสมาชิกกลุ่มจึงมีความต้องการพัฒนาความรู้และทักษะเพิ่มขึ้น (2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่สมาชิกเลือกใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ได้แก่ (2.1) การศึกษาดูงาน (2.2) การเชิญวิทยากรมาอบรมความรู้ และสาธิตเทคนิควิธีการผลิต (2.3) การให้กลุ่มสมาชิกได้ฝึกปฏิบัติการพัฒนาผลิตภัณฑ์ตามต้นแบบด้วยตนเอง มีการปรับปรุงการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพ และ (2.4) การติดตามและเสริมแรงจากผู้วิจัยเป็นระยะ ๆ (3) ผลการประเมินประสิทธิผลของยุทธศาสตร์การพัฒนา พบว่า สมาชิกกลุ่มทอเสื่อกกสามารถผลิตวัตถุดิบที่มีคุณภาพดีขึ้น สามารถออกแบบและจัดทำสิ่งของเครื่องใช้ได้มากขึ้นจากเดิม 6 รูปแบบ ผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้นใหม่เป็นสิ่งของเครื่องใช้ที่มีประโยชน์ใช้สอยมากขึ้น และชิ้นงานที่ผลิตขึ้นมีความสวยงาม ประณีต คงทน และคุณภาพดีขึ้นกว่าเดิม (4) ผลการประเมินการพัฒนาระบบบริหารจัดการ พบว่า กลุ่มสามารถจัดระบบข้อมูลการผลิตและการจำหน่ายได้ดีขึ้น ส่วนในด้านอื่น ๆ ยังไม่ได้เปลี่ยนแปลงจากเดิมมากนักเพราะเป็นกลุ่มขนาดเล็ก ยังต้องการความยืดหยุ่นสูง และ (5) จากการประเมินความพึงพอใจและเจตคติของกลุ่มทอเสื่อกก พบว่า ทุกคนมีความพึงพอใจที่ได้เข้าร่วมโครงการวิจัยและพัฒนา มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพของตนมากขึ้น รวมทั้งสามารถชักจูงให้มีสมาชิกใหม่เพิ่มขึ้นได้อีกจำนวน 3 คน

Thesis Title: The Development of Products from Reeds by a Reed Weaving Group from Rakart Village No. 4, of Rakart Sub-district, Bang Bo District, Samutprakarn Province.

Researcher: Miss Panadda Poonthonglang. Master of Arts (Social Sciences for Development). Dhonburi Rajabhat University. Thesis advisors: (1) Asst. Prof. Dr. Nisarath Sinlapadech (2) Asst. Prof. Sunanta Kaewsuk (3) Asst. Prof. Ketwalee Naparaxsawong. Academic year: 2005. 203 pp. ISBN 974-15-2847-7. Keywords: development strategies, products from reeds, reed weaving group.

Abstract

The objectives of the study were to examine the problems and needs in the development of products from reeds by a reed weaving group from Rakart Village, No. 4; to field-test the development strategies that had been designed towards problem-solving and production development; and to evaluate the effectiveness of the development strategies. The target group that was trained for capacity building consisted of 15 members of a reed weaving group from Rakart Village, No. 4 of Rakart Sub-district, Bang Bo District, Samutprakarn Province. Data collection was conducted via individual interviews, focus group discussions, brain-storming, examination of products, observation of work behaviors, and management activities among members of the reed weaving group. Analysis of data was accomplished through determining priority of major issues, using logical systems, time sequences, and triangulation analysis. Results were synthesized and connections were made to answer the research questions.

Results of the study indicated that: (1) The target group expressed the problems of insufficient knowledge and skills for product development and also had insufficient funds and ineffective group management. Thus, they fill the need to increase their knowledge and skills for the improvement of their products. (2) Strategies chosen by group members to solve such problems and develop their products included the following: (2.1) site visits; (2.2) lectures and demonstrations on production techniques by invited experts; (2.3) Individual practice by group members following models and improvement of group management and (2.4) periodic follow up and encouragement from the researcher. (3) The evaluation of the effectiveness of the development strategies revealed that members of the reed weaving group were able to produce reed materials of better quality and design, as well as to produce six more products than before this project was initiated. The new products are more functional, beautiful, neat durable and of better quality. (4) The evaluation of the development of management system indicated that the group was able to manage the system of production data and distribution, but there were no changes in other areas because of the small size of the group; higher flexibility was still needed. (5) The assessment of the level of satisfaction and attitudes of the reed weaving group indicated that all of the members were satisfied with their participation in the research and development project, had a more positive attitude toward their occupation and were able to recruit three new members.